

Vasylytsya O.B. Involvement of foreign capital into posttransition countries: usage efficiency.

This paper is dedicated to analyzing of foreign capital efficiency usage in posttransitional countries. The effectiveness of capital application was studied as in separate industries of national economy (agriculture, industry, technological export), in the whole economy as well. Clustering analyses was performed for finding out the most capital attractive country.

Keywords: foreign capital, capital efficiency usage, posttransitional countries, clustering analyses, DEA- analyses.

УДК 338.48

Студ. І.С. Гордієнко;

доц. О.Є. Шайда, канд. екон. наук – Львівська КА

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Розглянуто галузь міжнародного туризму, його значення для економіки країни. Розглянуто реалії туристичної сфери та міжнародної ланки, зокрема в Україні: основні проблеми та шляхи вирішення.

Ключові слова: міжнародний туризм, готельна сфера, туристична інфраструктура, інвестиції.

Вступ. Туризм є тим явищем, яке актуальне для усіх країн та народів. Його багатогранність зумовлює невичерпні можливості та безліч варіацій. Сучасні глобалізаційні та водночас інтеграційні процеси піднесли економічну важливість туризму на якісно новий рівень та для багатьох країн зробили цю сферу однією з важливіших у економіці. А дотичність до туризму ще багатьох суспільно-економічних ланок переконують у важливості її розвитку, зокрема у контексті підготовки до Євро-2012. Зазначене і зумовлює актуальність цього дослідження.

Виклад основного матеріалу. Серед українських науковців туризм та його розвиток вивчали В.Ф. Кифяк, О.О. Бейдик [3], Л.П. Дядечко[4]. Велику кількість напрацювань у цій галузі сформулоало ще багато інших українських вчених.

Розглядаючи категорію міжнародного туризму, можна сказати, що він є однією з форм зовнішньоекономічних відносин. Аналізуючи доволі частий прояв суспільно-політичної нестабільності в Україні, можна простежити її негативний вплив на міжнародні туристичні відносини України з іншими державами. Ще одним аспектом, який посилює важливість міжнародного туризму для України, є постійна інтенсифікація попиту на туристичний продукт міжнародного ринку послуг. У контексті підготовки до Євро-2012, варто сказати, що сам процес підготовки та проведення дає нашій країні шанс отримати помітну роль на міжнародному туристичному ринку, маючи за основу значний туристичний потенціал: природнокліматичні, культурно-історичні, національно-етнографічні ресурси [3].

Зростання попиту на туристичні послуги та динамічність сучасної економіки спричинили появу та посилення надзвичайної конкуренції на міжнародному туристичному ринку. На рис. 1 можна побачити динамічність цієї сфери для України.

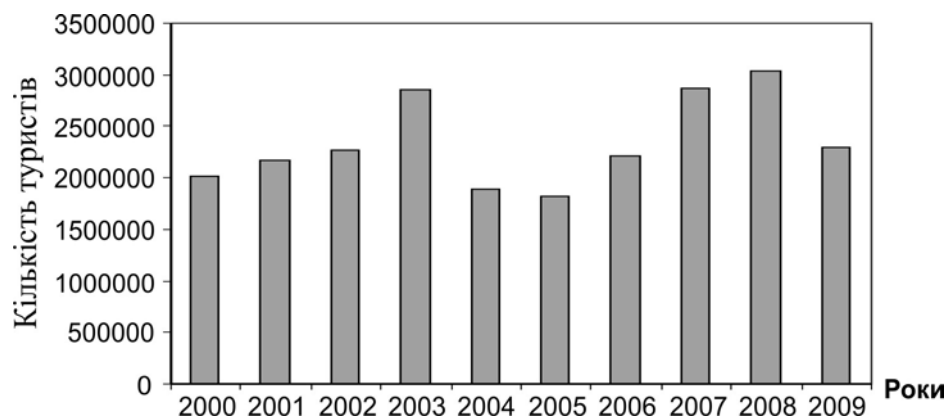

Рис. 1. Динаміка кількості туристів в Україні, за даними Державного комітету статистики України [5]

Бачимо, що показник має тенденцію до змін. Проте спади можна пов'язати з політичними подіями країни у 2004-2005 рр., та з впливом посткризових явищ на економіку у 2009 р. Звичайно, з загальної кількості туристів в Україні найбільшу частку займають внутрішні туристи (рис. 2).

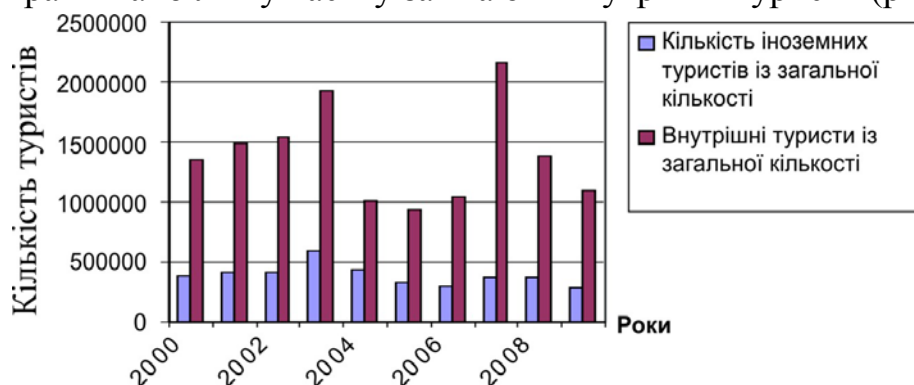

Рис. 2. Динаміка кількості внутрішніх та іноземних туристів із загальної кількості, за даними Державного комітету статистики України [5]

Проте з загальної кількості частка тих громадян інших країн, що приїжджали в Україну з метою здійснення туристичної поїздки від загальної кількості, доволі значна. Тому розвиток міжнародного туризму є перспективним напрямом для нашої країни. Також міжнародний туризм є помітним джерелом валютних надходжень, може мати позитивний вплив на платіжний баланс, прискорити інвестиційні процеси, реорганізувати інфраструктуру країни, підвищити зайнятість населення [2].

Наймогутніші гравці цієї сфери входять на ринки дедалі більшої кількості країн, наднаціональні корпорації готельної сфери також проявляють присутність у багатьох країнах. Сучасний туризм, масовість туристичного продукту, його стандартизація, різноманітність пропозицій, новітні методи продажу та реклами змушують Україну підтримувати шалені темпи розвитку та удосконалення цієї сфери. Ще одним аспектом важливості розвитку туристичної сфери є те, що в багатьох країнах туризм є джерелом значних надходжень до державного бюджету [4]. В Україні цей потенціал не є повністю реалізований.

Підвищення темпів розвитку та зростання ефективності роботи підприємств туристичної сфери, надання цій сфері пріоритетності супроводжується в Україні низкою проблем, вирішення яких потребує невідкладної державної підтримки та регулювання.

В Україні розвиток туристичної сфери стримується такими основними складнощами:

- несприятливий візовий режим для в'їзного туризму;
- прогалини у регіональному регулюванні галузі туризму;
- недостатня інформаційно-рекламна діяльність щодо України за кордоном;
- податкове навантаження, що перешкоджає та відлякує потенційних інвесторів в сферу туризму.

Що стосується інвестування, то на сучасному етапі ефективно залучення та використання у світовому господарстві воно є одною з найбільших проблем. Як для інших країн, так і для України вдале вирішення цього питання залежить від виваженої державної політики у сфері залучення іноземних інвестицій. Тому відчутно проявляється необхідність у побудові зваженої інвестиційної системи, формуванні інвестиційної програми, яка б могла привабити підприємців із-за кордону [1].

Чимало фахівців розмірковує те, чи буде туристична та відповідно інфраструктурна сфера України привабливою після Євро-2012. Якраз це і залежить від успішної державної політики у сфері розвитку туризму. Складність посилюється тим, що важко зберегти баланс інтересів держави, підприємців та споживачів туристичних послуг.

Розвиток туристичної галузі та зацікавленість споживачів з інших країн не може бути забезпечена без потужної матеріально-технічної бази: готелі, заклади харчування, бази відпочинку. На графіку можна побачити тенденцію розвитку цієї ланки (рис. 3).

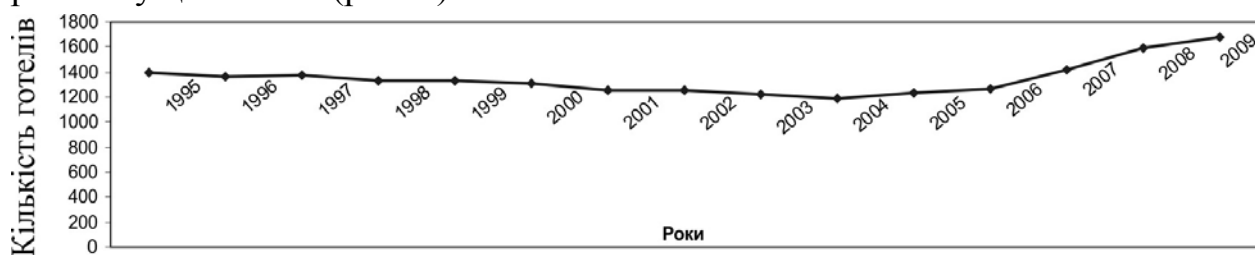

Рис. 3. Динаміка кількості підприємств готельного типу в Україні у 1995-2009 рр., за даними Державного комітету статистики України [5]

Загалом, аналізуючи обсяг таких закладів в Україні, можна визначити його як достатній. Загальна тенденція, як бачимо, зростаюча, з незначним спадом у 2004-2005 роках. Далі спостерігаємо зростання кількості підприємств готельного типу, навіть у роки фінансової кризи. Але брак сертифікації та невідповідність вимогам міжнародних стандартів у більшості випадків стримує попит на послуги клієнтів з інших країн.

Щодо методів вирішення основних проблем, то головними серед них можна визначити такі:

- сприяння зовнішньому попиту на туристичні послуги України через інвестування у матеріально-технічну базу туристичної інфраструктури;
- створення найбільш оптимальної системи використання природно-туристичних ресурсів країни;
- сприяння покращенню соціально-економічної ситуації з боку держави для створення комфортних умов для внутрішніх та зовнішніх інвесторів;
- стандартизація та сертифікація готельних послуг;
- посилення державної підтримки інвестиційної діяльності;

- активна презентаційна, рекламна позиція України за кордоном.

Висновки. Туризм та його міжнародний складник мають важливе значення для вивчення, досліджень та розвитку для більшості країн. Отже, можна стверджувати про значні потенційні можливості міжнародного туризму для України, а саме у контексті додаткового валютного надходження. Інвестиції в туристичну галузь країни мають одне з найбільш актуальних значень, оскільки це дасть змогу залучити більшу кількість туристів із-за кордону і, відповідно, збільшити обсяг наданих послуг. Загалом, в Україні туристична галузь має багато прогалин у функціонуванні, і кожна з проблем потребує окремого, негайного та системного вирішення.

Література

1. **Антоненко І.Я.** Проблеми та перспективи залучення інвестицій в туристичну сферу в рамках європейської інтеграції України / І.Я. Антоненко, А.Г. Охріменко // Фондовий ринок. – 2010. – № 16. – С. 28-32.
2. **Артеменко В.Б.** Оцінка можливостей участі України у міжнародному туризмі / В.Б. Артеменко, В.Т. Списак. – Сер.: Економічна. – 2007. – Вип. 26. – С. 8-13.
3. **Бейдик О.О.** Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування : монографія / О.О. Бейдик. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2001. – 395 с.
4. **Дядечко Л.П.** Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2007. – 224 с.
5. **Держком.** статистики України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Гордиенко И.С., Шайда О.Е. Международный туризм и его развитие в Украине

Рассмотрена отрасль международного туризма, его значение для экономики страны. Рассмотрены реалии туристической сферы и международного звена, в частности, в Украине: основные проблемы и пути решения.

Ключевые слова: международный туризм, гостиничная сфера, туристическая инфраструктура, инвестиции.

Hordiyenko I.S., Shajda O.Ye. International tourism and its development in Ukraine

The article is about the international tourism industry, its importance for the economy. Was highlighted the reality of the tourist sector and its international, particularly, in Ukraine: basic problems and solutions.

Keywords: international tourism, hotel sector, tourist infrastructure, investment.

УДК 330.341.1

*Доц. М.Л. Данилович-Кропивницька, канд. екон. наук –
НУ "Львівська політехніка"*

КОНЦЕПЦІЯ ІННОВАЦІЙ ЯК СИСТЕМНА ВЛАСТИВІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Досліджено вплив технологічних інновацій, системи поширення знань і наукових досліджень на розвиток високотехнологічних кластерів та зростання національних економік загалом. Виділено основні характеристики національних інноваційних систем, рівні для системного аналізу природи інновації.

Ключові слова: інновації, національні інноваційні системи, технології, стосунки "користувач-виробник", економічне зростання, кластери.